NORGE UNDER OKKUPASJONEN

Prosjektråd : Forfatteren Randi Bratteli, forsker Guri Hjeltnes, professor Tore Pryser, fylkesmann Håkon Randal.

Adresse : Prosjektleder Jan Eidi, Myggveien 26, 3218 Sandefjord, Tlf.: 33 45 07 58
Bankgiro : 2490. 45. 50309 Postgiro : 0826 0916271

Nasjonal Samlings organisasjon i Norge 1940 – 1945

Nasjonal Samlings organisasjoner

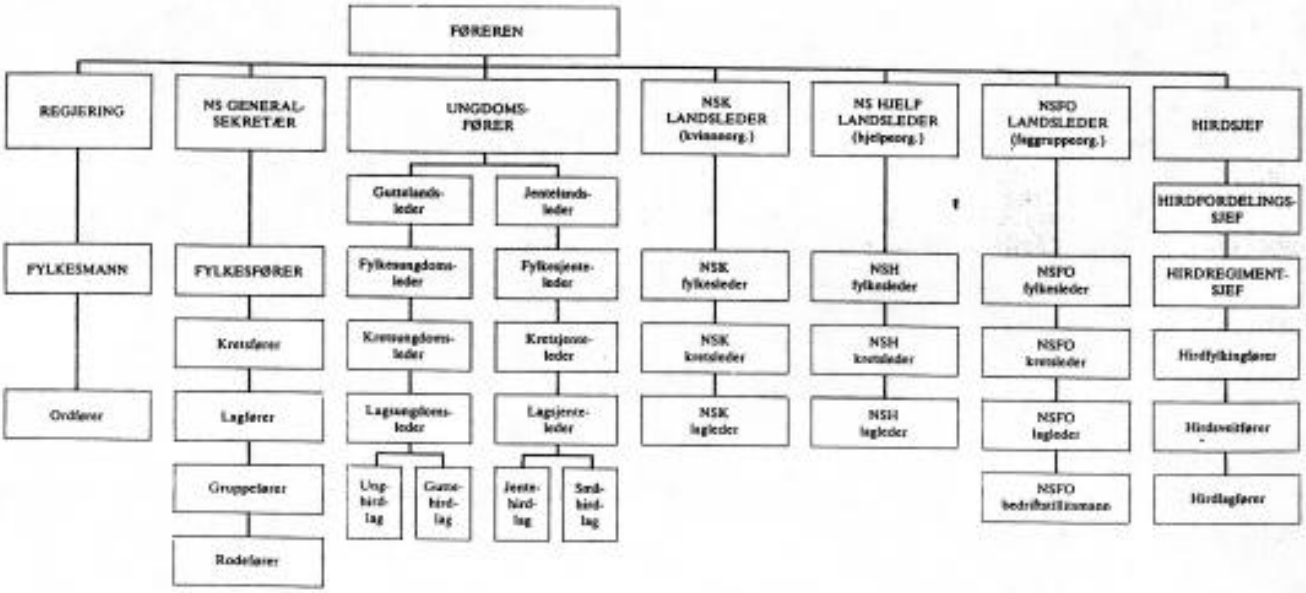

INNHOLD

Nasjonal Samling (NS) 4
NS som eneste lovlige parti i Norge 4

Nasjonal Samlings organisasjon 5
Innledning 5
Forløper for arbeidstjenesten 5
Hirden etableres 5
Forandringer i organisasjonen 5
Kvinnehirden 6
NSUF med 6000 unge medlemmer 6
NS faggrupper 6
NS bondegrupper 6
NS Hjelpeorganisasjon 6
Kontrollstasjoner for mor og barn 6
Nasjonal Samling på lokalplanet 7

Innledning til fylkesoversikter 8
NS i Østfold 10
NS i Oslo 11
NS i Akershus 13
NS i Hedmark 14
NS i Oppland 15
NS i Buskerud 16
NS i Vestfold 17
NS i Telemark 18
NS i Aust-Agder 19
NS i Vest-Agder 20
NS i Rogaland 21
NS i Hordaland 22
NS i Sogn og Fjordane 23
NS i Møre og Romsdal 24
NS i Sør-Trøndelag 25
NS i Nord-Trøndelag 26
NS i Nordland 27
NS i Troms 28
NS i Finnmark 29

Den geografiske fordeling av Nasjonal Samlings medlemmer 30
Valgsamarbeide med bygdefolkets Krisehjelp 30
NS hadde styrke i byene 30
NS var svak i Vestlandsbygdene 30
Protestbevegelsene Samfundspartiet og Nasjonal Samling i 1936 30
Samfundspartiet 30
NS og Samfundspartiet på de samme beitemarker 31
Samfundspartiets og Nasjonal Samlings resultater ved valget i 1936 31
Sluttord 32

Nasjonal Samlings organisasjon

Kartlegging av NS-institusjoner og medlemmer i kommunene i Norge 1940-45

Oversikten har tatt sikte på å omfatte:

Riksledelse, partiet
Landsledelse, særorganisasjonene
Fylkeskontorer, partiet
Fylkeskontorer, Rikshirden
Fylkeskontorer, kvinneorganisasjonen
Fylkeskontorer, Kvinnehirden
Fylkeskontorer, ungdomsfylkingen
Kretskontorer for de samme organisasjoner
Lagskontorer for de samme organisasjoner hvor slike fantes
NSH (Hjelpeorganisasjonen) kontorer
Faste møtesteder for de samme organisasjoner
Faste årlige stevneplasser
Faste årlige leirplasser
NS-skoler av alle slag
Faste landtjenesteleirer
Onnehjelpsleirer
Frontkjemperkontorer, også vervekontorer
Frontkjemperforlegninger
Hirdforlegninger
Monumenter reist av NS, ev. senere tatt ned
Germanske SS-kontorer
Germanske SS, faste møtelokaler
Germanske SS-skoler
Den frivillige NS-arbeidstjenestens leirer sommeren 1940
Eventuelle andre institusjoner

Nasjonal Samling (NS)

Nasjonal Samling var et politisk parti som ble stiftet 17. mai 1933 og ledet av Vidkun Quisling, oppløst ved frigjøringen 8. mai 1945. Ved den tyske okkupasjonen hadde NS trolig bare to-tre tusen medlemmer, men partiet vokste hurtig inntil medlemstallet kulminerte i november 1943 med 43 400 voksne medlemmer. Fra dette toppunktet gikk medlemstallet noe ned frem til frigjøringen. I alt var omkring 55 000 mennesker i kortere eller lengre tid medlemmer av NS under okkupasjonen.

NS som eneste lovlige parti i Norge

25. september 1940 gjorde okkupasjonsmakten NS til Norges eneste lovlige parti. Dermed ble NS en ledende politisk maktfaktor i Norge. Gjennom fem okkupasjonsår drev partiet et målbevisst arbeid for å «nyordne» det norske samfunnet i tråd med sitt politiske program. Dette ble gjort ved å plassere partimedlemmer i nøkkelposisjoner i samfunnslivet. Det offentlige styringsverk, organisasjonene, mediene og kulturlivet ble satt under NS-ledelse. Nasjonal Samling hadde etter NS-folks oppfatning to klare mål: Å bringe landet gjennom okkupasjonen med det minst mulige tap av menneskeliv og materielle verdier, og å sørge for at Norge fikk sin frihet og selvstendighet tilbake dersom Tyskland skulle vinne krigen.

Medlemstilstrømningen, sammen med økonomisk støtte fra statskassen, gjorde det mulig for NS å bygge opp et partiapparat i langt større skala enn før 9. april 1940. Grunntrekkene i organisasjonen lå likevel fast. NS var i okkupasjonsårene delt i en hovedorganisasjon (HO) og 8 særorganisasjoner for ungdom, kvinner, studenter, bønder med flere ledet av hhv. riksledere og landsledere, de første med høyere rang. De tre største og viktigste særorganisasjonene var Hirden, Ungdomsfylkingen (NSUF) og Kvinneorganisasjonen (NSK). Administrativt var partiet delt i Riksledelsen på nasjonalt nivå og Fylkesorganisasjonen (FO) på lokalt nivå. Både Riksledelsen og Fylkesorganisasjonen var direkte underordnet NS' fører. Begge nivåer var bygd opp med de samme særorganisasjoner og med en faglig inndeling i fem områder: Opplæring, organisasjon, personell, økonomi og presse/propaganda. Hver FO var delt i tre geografiske nivåer: Fylke, krets og lag. En FO besto av et antall kretser, hver med kretsfører og kretsstab. Kretsen besto igjen av et antall lag, hver med lagfører og lagstab.

Okkupasjonstidens NS var bredt sosialt sammensatt, men folk fra middelklassen var overrepresentert. NS-medlemmene hadde i gjennomsnitt mer utdanning enn befolkningen for øvrig. Andelen funksjonærer og forretningsfolk i NS var høyere enn i befolkningen sett under ett. Innslaget av arbeidere i NS var lavere enn arbeidernes andel i befolkningen. Det har vært utbredt oppfatning at bøndene var overrepresentert blant NS-medlemmene, men dette gjaldt bare enkelte strøk av landet. Partiet hadde en betydelig kvinneandel i okkupasjonsårene, sammenliknet med andre partier i mellomkrigstiden. 1 av 3 NS-medlemmer var kvinner. Også ungdommen var godt representert i NS' medlemsstokk 1940-45: Over 30% var under 35 år.

London-regjeringens landssvikanordninger gjorde det straffbart å tegne, eller opprettholde medlemskap i NS. Medlemmene av NS ble under rettsoppgjøret etter frigjøringen kollektivt tiltalt for landssvik.

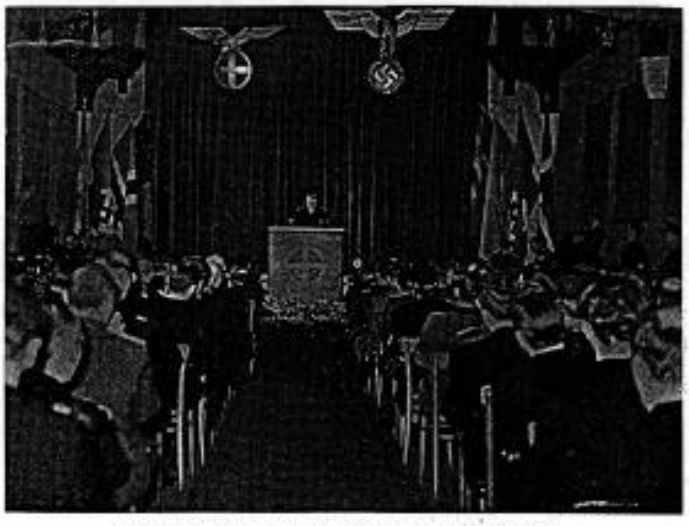

Vidkun Quisling taler på Akershus 1. februar 1942.

Nasjonal Samlings organisasjon

Innledning

Allerede like etter stiftelsen i 1933 begynte NS å dele seg opp i særorganisasjoner. Partiet fikk kvinneorganisasjonen (NSK), som var svært aktiv. Etter kort tid ble også Nasjonal Ungdomsfylking opprettet, men navnet ble snart endret til NS Ungdomsfylking (NSUF). I denne siste organisasjonen samlet man alle under 23 år, altså de som ikke hadde stemmerett dengang. På noen større steder (i hvertfall i Oslo, Elverum, Drammen, Stavanger, Bergen og Trondheim) ble det innen NSUF opprettet spesielle jentelag og dessuten guttelag for gutter under seksten år. Da førkrigsorganisasjonen var på sitt største, altså i 1936, omfattet NSUF mellom seksti og sytti ungdomslag med godt over tre tusen medlemmer. Senere i tredveårene ble medlemstallet en god del redusert, men det var klar vekst igjen fra midten av 1938 og utover.

Forløper for arbeidstjenesten

Frivillig Norsk Arbeidstjeneste tilsluttet NS (FNAT) var en underorganisasjon av NSUF. Den ble stiftet i Trondheim i 1934, men avdelinger ble ganske raskt opprettet også i Oslo og Stavanger. Det var arbeidstjenesteleirer i Trøndelag i 1934, 1935, 1937, 1938 og 1939 og ved Skiensfjorden i 1935, 1937, 1938, 1939 og 1940. I 1936 var det landsleir i Stor-Elvdal og også leir på Jæren. Organisasjonen ble oppløst da den statlige arbeidstjenesten ble etablert i 1940.

Hirden etableres

Etterhvert vokste også Hirden frem, men den eksisterte i tredveårene først og fremst i de store bysentra (Oslo/Aker, Skiensfjorden, Stavanger, Bergen og Trondheim). Dens oppgave var å beskytte partiets talere mot angrep fra venstresiden, noe NS stadig var utsatt for.

I 1936 ble NS Kamporganisasjon (NSKO) opprettet. Mange utenfor NS har hatt fullstendig feilaktige forestillinger om denne organisasjonen. Egentlig var det ingen organisasjon i det hele tatt, men bare en registrering av tillitsmenn og særlig aktive medlemmer som var villige til å underskrive et troskapsløfte til Quisling. Det fantes ingen ledere i organisasjonen, bare et medlemsregister i generalsekretariatet. Man kunne ikke uten videre søke om medlemsskap i NSKO. Det ble man anmodet om å gjøre, og en slik anmodning ble sett på som en stor hedersbevisning. 8. april 1940 hadde NSKO rundt 675 medlemmer, 8. mai 1945 bortimot 6 000. I slutten av tredveårene ble det i Oslo arrangert spesielle møter for medlemmer av NSKO, men denne praksis opphørte under okkupasjonen.

I Oslo hadde man i 1936-37 en NS Arbeidsløses Forening med ganske stor oppslutning. Man hadde i 1938-1940 også to andre NS foreninger som samlet god oppslutning i Oslo, nemlig NS Landsungdomslag og NS Ungdomsgilde.

NS Studentfylking (NSSF) hadde i 1935 og 1936 en ganske sterk stilling i studentermiljøet i Oslo, særlig blant jusstudenter. Det var på samme tid også lag ved den tekniske høyskole i Trondheim. Under okkupasjonen var studentfylkingen utbygget foruten i Oslo også andre steder der det var høyskoler.

Forandringer i organisasjonen

Utover sommeren og høsten 1940 fant det sted en god del organisatoriske forandringer. På kort tid ble det bygget opp lag i langt de fleste kommuner (ca. 500 av landets 745 kommuner), og det ble opprettet kontorer i alle fylker og i de fleste kretsorganisasjoner.

Hirden (Rikshirden) ble halvmilitær og satt opp etter mønster av den hær Norge ikke lenger hadde i landet. Den ble inndelt i lag, tropper, sveiter, fylkinger, regimenter og fordelinger. En sveit var det samme som kompani, fylking var en bataljon og fordeling det samme som divisjon. Den vanlige størrelsen i et fylke var fylkingen. Etterhvert ble det opprettet tre hirdfordelinger, nemlig i Oslo, Lier og Trondheim. Tilsammen omfattet de tre fordelingene hele landet. Hirdmarinen og Hirdens Flykorps skulle løse de oppgaver som navnene tilsa.

Kvinnehirden

Kvinneorganisasjonen (NSK) beholdt stort sett sin gamle karakter, men opprettet i tillegg spesialavdelingen Kvinnehirden, som først og fremst omfattet yngre kvinner. Kvinnehirden kan direkte sammenlignes med lottebevegelsen.

NSUF med 6000 unge medlemmer

Med NSUF skjedde det høsten 1940 store forandringer. Utover sommeren hadde man fått et betydelig antall nye medlemmer — det dreide seg om flere tusen — men i september måtte man overføre alle som hadde fylt 18 år til partiet. Det ble nemlig bestemt at NSUF bare skulle omfatte barn og unge mellom ti og atten år. Disse aldersklasser ble inndelt i fire grupper, nemlig unghird (gutter 14-17 år), jentehird (jenter 14-17 år), guttehird (gutter 10-13 år) og småhird (jenter 10-13 år). Ungdomsfylkingen hadde den samme inndelingen i lag, tropper osv. som Hirden, men på grunn av den ovennevnte oppdelingen var det ikke i praksis bruk for noe større enn sveiter. Tilsvarende partiet hadde NSUF fylkes-, krets- og kommunelagsoppdeling. På tross av at man hvert år avga en hel aldersklasse til partiet, lå NSUFs medlemstall det meste av tiden på ca. 6 000. Dette tallet er ikke inkludert når historikerne opererer med et totalt medlemstall i NS på over 50 000 under okkupasjonen. Andre virksomheter av spesiell karakter var utdannelse i verneidrett for noe eldre gutter og sanitetstjeneste for noe eldre jenter. Noen litt eldre gutter fikk utdannelse til finmekanikere ved Volkswagen Vorwerk like utenfor Braunschweig.

Innenfor NSUF fantes det enkelte avdelinger med spesialoppgaver, Unghirdmarinen omfattet gutter 15-17 år med spesiell interesse for sjølivet. Den langsiktige oppgave var å skaffe kadetter til en ny norsk marine. Norsk landtjeneste hadde to oppgaver: For det første skulle man legge utdannelsen tilrette for byungdom som ønsket å bli bønder. Til dette formål hadde man to permanente leirer i Vestfold og Nord-Trøndelag. For det annet organiserte man såkalte «onnehjelpsleirer». Der bodde ungdom som dro ut på landet for kortere tid for å hjelpe til med våronn, innhøsting e.l. Et stort antall ungdommer, også utenfor NS, deltok i disse leirene. Germansk Landtjeneste hadde et drøyt dusin leirer i det som den gang var det østlige Tyskland. Det var derfra Norge under okkupasjonen fikk svært mye av sitt matkorn. 250 ungdommer 16-17 år deltok. Det dreide seg om en elite- og representasjonsavdeling som også skulle være et middel til å hevde norske interesser i kontakten med Hitler-Jugend. Ytterligere 350 ungdommer meldte seg til Germansk Landtjeneste, men de kom ikke avgårde fordi svenskene nektet dem gjennomreisevisum.

NS faggrupper

Også før okkupasjonen var det tilløp til å organisere faglige grupper innenfor NS, og sommeren 1940 ble dette satt i system ved at NS Faggruppeorganisasjon (NSFO) ble opprettet med kontorer etterhvert over hele landet. Faggruppene var utgangspunktet for at NS såvidt smertefritt kunne overta ledelsen av Den faglige landsorganisasjon, selv om man jo også hadde god hjelp fra folk som også tidigere hadde hatt ledende verv i LO.

NS bondegrupper

Fordi NS så på bøndene som en spesielt viktig faggruppe, og fordi såvidt mange bønder sluttet opp om NS, etablerte man en egen organisasjon for disse, nemlig NS Bondegrupper (NSBG). Etter en tid ble det felles ledelse for NSBG og Bondelaget, som ble omdøpt til Norsk Bondesamband.

NS Hjelpeorganisasjon

NS Hjelpeorganisasjon (NSH) fikk etterhvert et ganske betydelig omfang og var utbygget i alle fylker. Virksomheten tok ikke sikte på å hjelpe NS-folk, men å lindre nød der den fantes.

Kontrollstasjoner for mor og barn

NS Kvinneorganisasjon var under okkupasjonen sterkt involvert i å opprette og drive kontrollstasjoner for mor og barn rundt om i landet. Likedan opprettet NSK på eget initiativ et betydelig antall matstellstasjoner, som ga råd om utnyttelsen av okkupasjonens knappe matressurser, og også hjelpesystuer, der det ble undervist i omsying og reparasjon av tekstiler. Hjelpeorganisasjonen hadde også en hånd med i dette.

Germanske SS Norge regnet de fleste i NS ikke som noen NS-organisasjon i egentlig forstand. Man mente den var alt for avhengig av det tyske Allgemeine SS.

Nasjonal Samling på lokalplanet

Tabellen viser hvor mange kommuner med fullt utbygde partilag det var i de enkelte fylker, hvor mange kommuner det bare var mindre grupper i og hvor mange kommuner som ikke var organisert i det hele tatt. For byenes vedkommende dreide det seg også om bydelslag. Nedenstående tabell viser hvor langt Nasjonal Samling i 1944 var kommet med organisasjonsutbyggingen:

Tabell 1. Partilag, mindre grupper og uten fast organisasjon

Fylke	Partilag	Mindre grupper	Uten fast organisasjon
Østfold	33	0	0
Oslo med Aker	50	0	0
Akershus uten Aker	34	0	0
Hedmark	30	2	0
Oppland	36	1	0
Buskerud	25	2	0
Vestfold	25	1	0
Telemark	27	4	0
Aust-Agder	23	13	0
Vest-Agder	20	21	0
Rogaland	13	20	21
Hordaland	29	26	10
Sogn og Fjordane	10	24	4
Møre og Romsdal	28	13	4
Sør-Trøndelag	28	22	0
Nord-Trøndelag	20	23	4
Nordland	34	27	6
Troms	9	23	4
Finnmark	21	2	0
Sum	495	224	53

PARTIETS EMBLEMER

K.O.-MERKET
Gyllen ørn med solkorset i gull og rødt.

ALM. NS-MERKE
Solkorset i gull og rødt.

HIRDMERKET
For Rikshirden i gull og rødt.
For Unghirden i sølv og rødt.
For Guttehirden i bronse og rødt.

NSUF-MERKET
Solkorset i gull og rødt på grønn bunn.

GJENTEHIRDMERKET
Utføres i gull og rødt på grønn bunn.

SMÅHIRDMERKET
Utføres i sølv og rødt på grønn bunn.

KVINNEHIRDMERKET

FØRER-GARDEN's MERKE

NSH's MERKE

Innledning for fylkesoversikter

De opplysninger som finnes i dette hefte, er hentet fra NS årbøker for 1942 og 1944, fra NS' interne adresselister, fra lommealmanakkene «Ny Dag» for 1942, 1943, 1944 og 1945, fra okkupasjonstidens telefonkataloger og fra oppslagsverk og mennesker som satt sentralt i bl.a. de forskjellige fylkesledelser dengang.

På tross av dette fyldige bakgrunnsmateriale er opplysningene ikke fullstendige. Det mangler nøyaktig gateadresse en rekke steder, men verre er det at listen over f.eks. onnehjelpsleirer, kontrollstasjoner for mor og barn, NSKs husstellsstasjoner og NSKs hjelpesystuer er meget mangelfulle. Det var langt flere onnehjelpsleirer enn hva her er registrert, og likedan langt flere kontrollstasjoner for mor og barn. Vi vet dessuten at NSK pr. 1. oktober 1943 hadde i drift 10 husstellsstasjoner og 20 hjelpesystuer, mens to husstellsstasjoner og seks hjelpesystuer var under forberedelse. Bare et fåtall av disse har vi funnet adressen til.

Man må dessuten være klar over at Nasjonal Samlings organisasjon undergikk forandringer i løpet av okkupasjonstiden. Som eksempel kan nevnes at Hedmark og Oppland tildels var samlet i én fylkesorganisasjon, mens disse fylker til andre tider var organisert hver for seg. Buskerud og Vestfold var ved okkupasjonens slutt samlet i én fylkesorganisasjon (Vest-Viken), mens disse fylker tidligere var organisert hver for seg. I Vestfold var det tidlig under okkupasjonen kretsorganisasjoner rundt de fleste byer. Senere var det egentlig bare én kretsorganisasjon, Søndre Vestfold, mens Nordre Vestfold tilhørte Drafn krets. Agder utgjorde til visse tider to fylkesorganisasjoner, til andre tider én.

Fylkeskontorenes adresse kunne variere. Fylkeskontoret i Østfold lå det meste av tiden i Sarpsborg, men var også en tid plassert i Fredrikstad. I Møre og Romsdal var forholdet omtrent det samme. For det meste var fylkeskontoret plassert i Molde, men i de senere år ble det flyttet til Ålesund.

Det kan også nevnes at 1. hirdfordeling opprinnelig lå i Oslo, men ble flyttet til Lier. Fordelingen er i våre lister oppført begge steder. Endringer som her nevnt, kan føre til slike ting som at det f.eks. i Vestfold er registrert et større antall kretskontorer enn hva som har vært i drift på samme tid.

Man skal videre være oppmerksom på at «fullt utbygde lag» nødvendigvis ikke betyr det samme i alle distrikter. I Oslo og Aker hadde partilagene i gjennomsnitt to til tre hundre medlemmer. Det er helt klart at de utbygde partilag var vesentlig mindre f.eks. i Vestlandets og Nord-Norges bygder.

Tabell 2. Nasjonal Samlings medlemmer i Norges 19 fylker

Fylke	Medlem	%	Plass	Folketall	%	Plass
Østfold	3 310	5.7	6	173 795	1.9	7
Akershus	6 041	11.1	2	306 884	2.0	6
Oslo	9 998	18.3	1	285 864	3.5	2
Hedmark	4 227	7.7	3	122 603	3.4	3
Oppland	3 919	7.2	4	152 108	2.4	4
Buskerud	2 723	5.0	8	150 032	1.8	9
Vestfold	2 255	4.1	10	150 406	1.5	10
Telemark	2 741	5.0	7	127 953	2.1	5
Aust-Agder	940	1.7	18	62 157	1.5	11
Vest-Agder	1 087	4.1	16	91 621	1.2	13
Rogaland	2 169	4.0	11	196 572	1.1	14
Hordaland	2 541	4.7	9	287 547	0.9	12
Sogn og Fjordane	438	0.8	19	92 526	0.5	19
Møre og Romsdal	1 489	2.7	14	177 372	0.8	18
Sør-Trøndelag	3 483	7.2	5	189 502	1.8	8
Nord-Trøndelag	2 028	3.7	12	104 441	1.7	10
Nordland	1 816	3.3	13	185 436	1.1	16
Troms	965	1.8	17	109 289	0.9	17
Finnmark evakuering	1 281	2.0	15	32 252	4.0	1
Sum	54 651	100.0		2 998 360	100.0	

Forklaring til tabell 2:

Kolonne 2:	Total antall NS-medlemmer
Kolonne 3:	Prosentfordeling fylkesvis av det totale medlemstall
Kolonne 4:	Plassiffer fra 1 til 19 etter partiets styrke i fylkene i krigsårene
Kolonne 5:	Folketall etter folketellingen 3. desember 1946
Kolonne 6:	Prosentfordeling målt mot fylkenes totale innbyggertall
Kolonne 7:	Plassiffer fra 1 til 19 målt mot folketallet

I de etterfølgende fylkestabeller blir det oppgitt hvor mange medlemmer NS hadde i de fleste kommuner. For alle kommuner angis et prosenttall som forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved valget i 1936. Man kunne ha valgt antall stemmeberettigede ved valget i 1945, men betenkeligheten er at 92 000 mennesker da hadde fått sin stemmerett suspendert.

De etterfølgende fylkesoversikter må leses med disse variasjoner og reservasjoner i tankene.

Viktig:
Dette er foreløpige tall fra NS-arkivet ved Universitetet i Bergen, og egner seg ikke for offentliggjøring. Ta kontakt med førsteamanuensis Stein Ugelvik Larsen for eventuelt nærmere orientering. Telefon 55 21 21 12

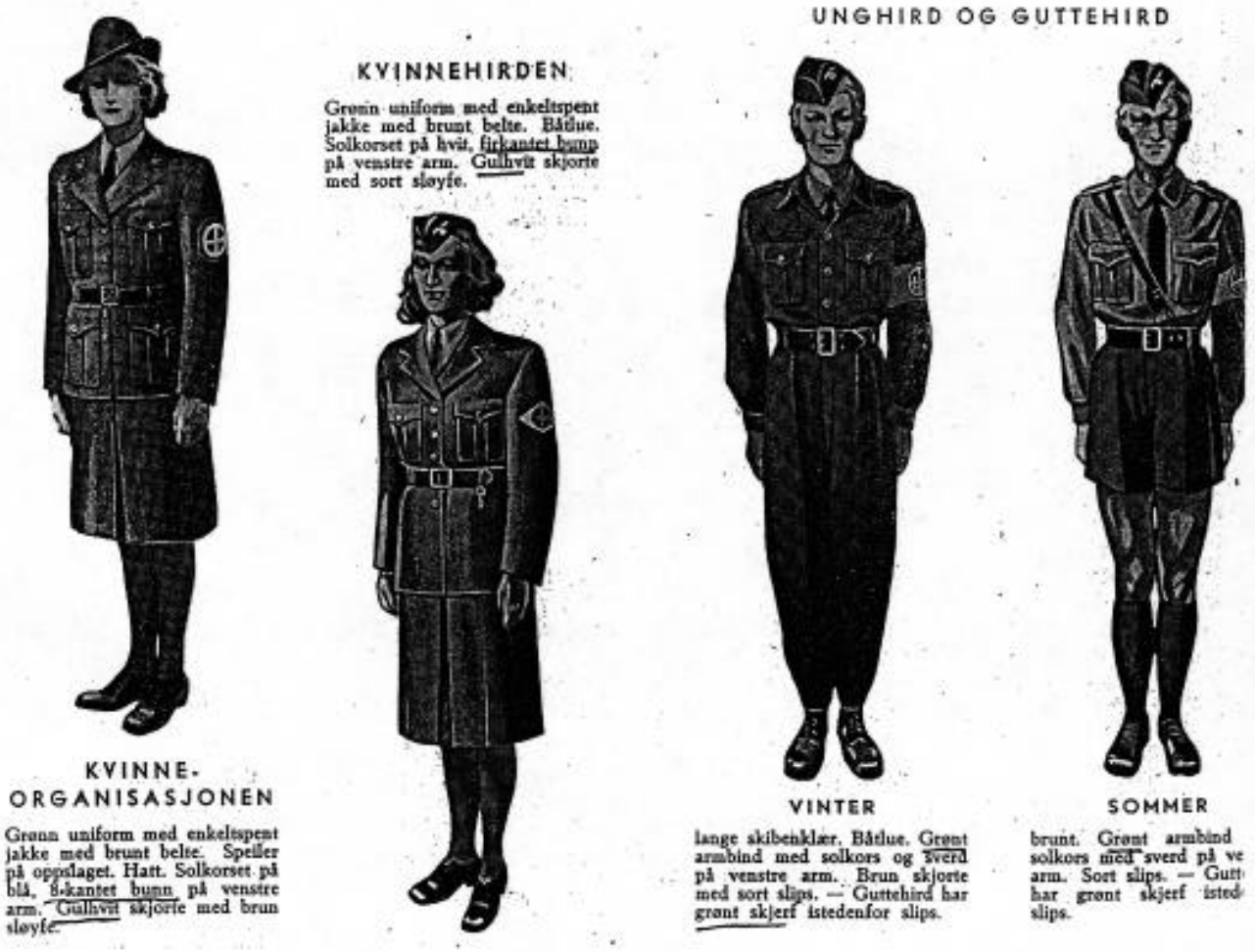

NS i Østfold

Fylkeskontor, alle avdelinger, Festiviteten, Sarpsborg
Fylkeskontor, alle avdelinger, Nygårdsgt. 35, Fredrikstad (kortere tid)
Fylkeskontor, NSH, Bøndernes Hus, Sarpsborg
Kretskontor, alle avdelinger, Halden Klubb, Halden (Borgergt. 5)
Kretskontor, alle avdelinger, Fredrikstad
Kretskontor, alle avdelinger, Moss
Kretskontor, alle avdelinger, Mysen
Gjennomgangsleir for frontkjempere, Mysen
Hirdmarinebase, Hankøsund slipp og båtopplag
Germnaske SS, stormkontor, Sarpsborg
Jentehirdlederskole, Fylkesskolen, Skjeberg

I 1944 var det fullt utbygde partilag i alle kommuner. Kretsinndelingen var som følger:

Halden krets:			Borgar krets:			Moss krets:			Indre Østfold krets:		
Halden	264	3.1	Fredrikstad	253	2.8	Moss	265	5.1	Rakkestad	237	8.0
Idd	60	1.9	Sarpsborg	293	3.7	Jeløy	74	2.5	Skiptvedt	11	0.8
Hvaler	24	1.1	Kråkerøy	27	1.1	Rygge	66	2.0	Eidsberg	82	2.5
Berg	104	2.4	Borge	94	2.5	Råde	45	2.6	Mysen	109	7.9
Aremark	20	1.9	Torsnes	13	1.6	Våler	29	2.2	Askim	194	4.7
Degernes	63	6.4	Skjeberg	295	6.9	Hobøl	55	3.9	Spydeberg	50	3.2
			Tune	152	3.2				Trøgstad	113	5.1
			Rolvsøy	23	1.5				Rødenes	39	4.9
			Glemmen	92	1.3				Rømskog	24	7.0
			Onsøy	92	1.9						

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

Det første tallet er antall medlemmer i de enkelte partilag.

NS i Oslo

Statsinstitusjoner, spesielle for NS:
Førerens og ministerpresidentens kanselli, Slottet
Direktoratet for spesialorientering (utenriksdep.), Slottet og Klingenbergt. 5
Departementet for arbeidstjeneste og idrett, H. Heyerdahls gt. 1
Kultur- og folkeopplysningsdepartementet, Nytorvet 2 (Youngstorvet 2)

Partiorganisasjoner:
NS generalsekretariat, Rådhuset 17
NS rikspropagandaavdeling, Storgt. 23 C
NS riksorganisasjonsavdeling, Rådhusgt. 17
NS Riksøkonomiavdeling, Rådhusgt. 17
Frontkjemperkontoret, Stortingsgt. 12
Rikshirdstaben, Tollbugt. 10 (Krigsskolen)
Hirdmarinen, St. Olavs plass 3
Hirdmarinbase: Killingen
Hirdens flykorps, H. Heyerdahls gt. 1
NS Ungdomsfylking, Ungdomsførerens stab, H. Heyerdahls gt. 1
NS Kvinneorganisasjon (NSK), Roald Amundsens gt. 1-
NS Kvinnehird (NSKH), Oscars gt. 37
NS Bondegrupper (NSBG), Kronprinsens gt. 9
NS Faggruppeorganisasjon, Youngsgt. 13
NS Studentfylking (NSSF), H. Heyerdahls gt. 1
NS Hjelpeorganisasjon (NSH), Storgaten 12
NS Ombudsmann for Næringslivet, Tordenskiolds gt. 12
Førergarden, Fredriksborgveien 38
Germanske SS Norge, Drammensveien 105
Den norske Legion, innrulleringskontor, Karl Johans gt. 45
Den norske Legion, legekontroll, Universitetsgt. 12 (senere Stortingsgt. 30)
NS utenriksorganisasjon, Kongens gt. 18
NSUF, presseavdelingen, Skippergt. 33
NSUF, materialkontoret, Stortingsgt. 12
NSFO, avdeling Heimeyrke, Cort Adelers gt. 14
Hirdheimen, Bjørn Farmanns gt. 16
NS Studentheim, Hansteens gt. 8
NS fylkesorganisasjon, Stortingsgt. 20
NS kretskontor, Oslo sentrum, Stortingsgt. 12
NS kretskontor, Vestre Aker, Kirkeveien 64
NS kretskontor, Østre Aker, Tollbugt. 12
Kretskontor, Oslo Vestre krets, Bogstadveien 19
Kretskontor, Oslo Østre krets, Skippergt. 33
Rikshirden, 1. Oslo fylking, Storgt. 23
Rikshirden, 2. Oslo fylking, Grensen 13
Rikshirden, Oslo seniorsveit, St. Olavs gt. 15
Rikshirden, 3. Hirdfordeling, Stortingsgt. 20, Oslo
NSK husstellstasjon, Hausmanns gt. 14
Stor-Oslo NSUF, Holbergs plass 1
Stor-Oslo NSUF, Stortingsgaten 20
Stor-Oslo NSUF, møtelokale, Josefinesgt. 22
Sol i arbeid, Grev Wedels plass 5
Kontrollstasjon for mor og barn, Storgt. 23
Blix forlag, Rådhusgt. 23 B
Bekkelaget lagskontor, Bekkelagsveien 20
Vestheim lagskontor, Frognerveien 22
Germansk SS rideskole, Vinderen
NSHs internat, Riis
Ragnar Berg rekonvalesenthjem for frontkjempere, Lysebu
1. hirdfordeling, Skippergt. 33

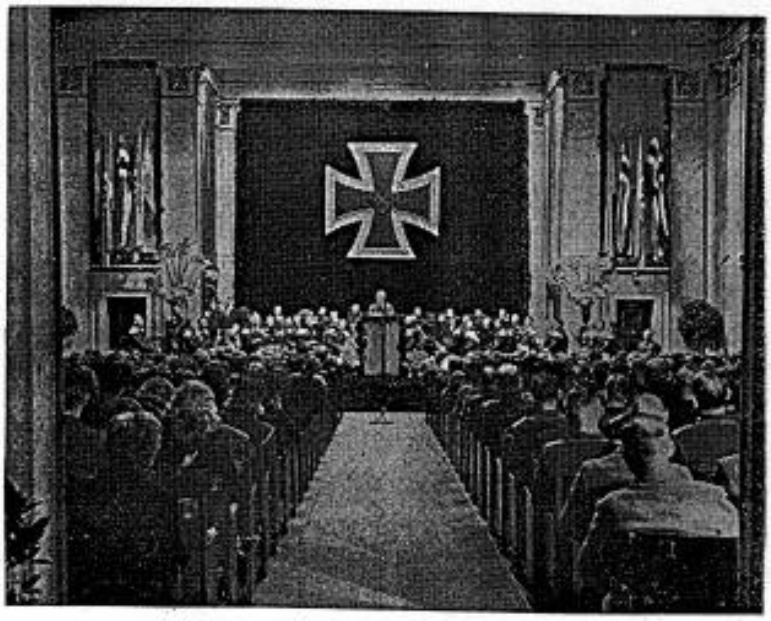

Universitetets Aula under minnehøytiden 1943.

Skijegerbataljonen, Stortingsgt. 30
NS Riksdepot, Rådhusgt. 17
NS forelesningsinstitutt, St. Olavs gt. 35
Pansergrenaderregiment Norge, Stortingsgt. 12
Ministerpresidentens bolig, Huk Aveny 56
Regiment Nordland, Drammensveien 105
Germanske SS, storm Oslo, Drammensveien 105
NSUF, kontor for ung- og guttehird, Oslo øst, Brinkens gt.
NSUF, rytterunghird, Slottsstallene
NSUF, hytte, Lillomarka
NSUF, førerskole, Malmøya
NSUF, landtjenesten, depot: Elvegt.
Snorrebauta i Slottsparken. Revet 1945

I 1944 var det fullt ut utbygde partilag i alle bydeler. De var oppdelt i følgende kretser:

Aker krets: 1957 3,0%	Oslo krets: 9 998 5,1%
Bygdøy	Ankerbukta
Smestad	Gamlebyen
Bestun	Vålerenga
Huseby	Kampen
Røa	Grønland
Lilleaker	Rodeløkka
Marienlyst	Grünerløkka
Vindern	Lilleborg
Slemdal	Torshov
Maridalen	Sandaker
Ullevål	Bjølsen
Nordberg	Sagene
Tåsen	Ila
Ljan	Bolteløkka
Nordstrand	Fagerborg
Bekkelaget	Hegdehaugen
Ryen	Majorstua
Østmarka	Frogner
Bryn	Skarpsno
Sinsen	Vestheim
Grorud	Uranienborg
Høybråten	Russeløkka
Disen	Sentrum
Grefsen	Tullinløkka
Kjelsås	St. Hanshaugen

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Akershus

Fylkeskontor, alle avdelinger, Nittedalsgt. 21, Lillestrøm
Kretskontor, Follo krets, alle avdelinger, Åsgården, Ås
Kretskontor, Asker og Bærum krets, alle avdelinger, Herredshuset, Sandvika
Kretskontor, Øvre Romerike krets, alle avdelinger, Eidsvoll
Førerskole, føreraspiranter o.a., Folkehøyskolen, Jessheim
Småhirdleir, Landøya
NSH fødehjem, Drøbak
Base Hirdmarinen, J. Gelnnes slipp, Son
Rekreasjonshjem for frontkjempere, Signalen, Nesoddtangen

I 1944 var det fullt utbygde lag i alle kommuner. Bærum var oppdelt i fire lag. Kretsinndelingen var som følger:

Nedre Romerike krets:			Øvre Romerike krets:			Asker og Bærum krets:			Follo krets:		
Aurskog	226	12.5	Ullensaker	278	6.4	Asker	221	3.0	Son	22	6.1
Blaker	90	8.0	Nes	232	4.1	Sandvika			Vestby	53	3.0
Nordre Høland	76	3.8	Eidsvoll	227	3.6	Høvik			Drøbak	104	7.2
Søndre Høland	57	4.4	Nannestad	86	3.3	Stabekk			Frogn	60	4.3
Setskog	25	5.3	Hurdal	79	6.8	Lysaker			Ås	113	5.1
Enebakk	47	2.6	Feiring	24	3.4				Kråkstad	27	3.2
Fet	71	3.4							Ski	181	7.2
Rælingen	25	2.0							Oppegård	116	4.5
Sørum	103	5.4							Nesodden	91	4.8
Skedsmo	180	3.8									
Lillestrøm	235	5.0									
Lørenskog	175	5.1									
Nittedal	160	6.3									
Gjerdrum	52	5.2									

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936. Medlemstallet for Bærum var 622 (3,5%).

NS i Hedmark

Fylkeskontor, alle avdelinger, Grønnegt. 1, Hamar
Hedemarken krets, alle avdelinger, Hamar
Glomdalen krets, alle avdelinger, Elverum
NSUF, Jentehirdlederskole, Koppang
NSUF, landtjenestelederskole, Hovelsåsen, Åsnes
Germanske SS, Storm Hedmark, Torvgt. 44, Hamar
Germanske SS, lederskole, Festningen, Kongsvinger
NSK hjelpesystue, Grønnegt., Hamar (lenger oppe enn nr. 1)
Onnehjelpsleir, Flisa
NSH feriekoloni, Store Gillund, Stange
NSUF, småhirdlederskole, Ringsaker folkehøyskole
Hirdens alarmenheter, Brandval, Elverum og Blæstad i Vang
NSUF, verneidrettsleir, Ringsaker

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare en mindre gruppe. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag. Kretsinndelingen var som følger:

Hedemarken krets:			Glomdalen krets:		
Hamar	230	5.8	Kongsvinger	111	8.8
Ringsaker	294	4.0	Sør-Odal	93	2.2
Nes	144	6.7	Nord-Odal	48	1.6
Vang	182	3.3	Vinger	119	3.9
Furnes	171	5.5	Eidskog	143	3.7
Løten	164	4.8	Brandval	51	2.0
Romedal	99	3.3	Grue	102	2.6
Stange	224	4.9	Hof	30	1.5
			Åsnes	161	4.9
			Os	35	3.2
			Tolga	158	14.1
			Tynset	160	7.0
			Øvre Rendal	116	11.4
			Ytre Rendal	34	3.2
			Alvdal	24	1.6
			Folldal*	5	0.4
			Sollia*	6	2.3
			Stor-Elvdal	102	4.2
			Åmot	217	8.0
			Trysil	323	8.0
			Elverum	446	7.1
			Våler	162	6.7
			Engerdal	41	5.0
			Kvikne	22	2.8

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

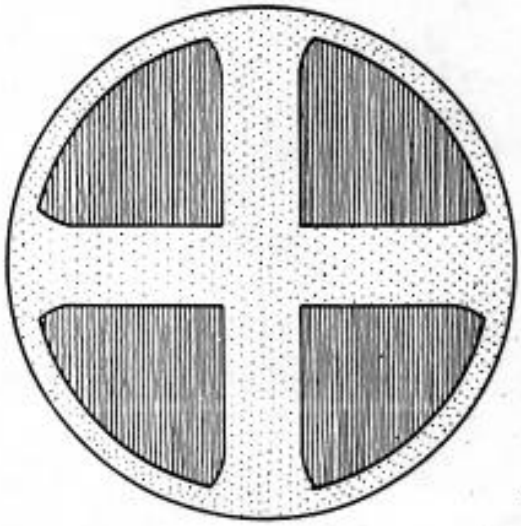

NS i Oppland

Fylkeskontor, alle avdelinger, Svolders gt. 1, Gjøvik (1944/45)
Fylkeskontor, NSH, Hunsveien 1, Gjøvik
Kretskontor Vest-Oppland, alle avdelinger, Gjøvik
Kretskontor Valdres, alle avdelinger, Fagernes
Kretskontor Gudbrandsdal, alle avdelinger, Storgt, Lillehammer
Guttehirdskole, Leira, Valdres
Hirdførerskole, Odnes
Germanske SS, Storm Hedmark og Oppland, Storgt., Lillehammer
Statsgymnas I, Gjøvik

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare mindre grupper. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag. Kretsinndelingen er som følger:

Vestoppland krets:			Valdres krets:			Gudbrandsdalen krets:		
Gjøvik	226	6.6	Vang	35	3.1	Lillehammer	205	5.2
Vardal	148	4.0	Øystre Slidre	58	3.6	Vestre Gausdal	27	1.9
Snertingdal	52	4.0	Vestre Slidre	72	4.6	Østre Gausdal	31	1.6
Biri	125	7.1	Etnedal	31	2.8	Øyer	45	2.2
Vestre Toten	208	5.6	Nord-Aurdal	93	3.0	Ringebu	168	5.5
Østre Toten	373	6.8	Sør-Aurdal	25	1.0	Fåberg	87	2.1
Torpa	162	11.0				Sør-Fron	116	6.0
Fluberg	63	5.3				Nord-Fron	82	2.9
Kolbu	64	4.4				Sel	72	4.5
Nordre Land	145	7.6				Heidal	59	6.9
Søndre Land	86	3.8				Vågå	65	3.1
Lunner	75	3.0				Lom	105	7.0
Jevnaker	62	2.3				Skjåk	102	7.3
Brandbu	255	7.5				Lesja	69	4.1
Gran	127	4.7				Dovre	181	16.5
Eina*	15	1.8						

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Buskerud

Fylkeskontor, partiet, Schwenckes gt. 5, Drammen
Rikshirden, 1. Hirdfordeling, Lille Reistad, Lier
Hirdregiment nr. 1, Vest-Viken, Folkets Hus, Drammen
Fylkeskontor, NSK, Nedre Storgt. 16, Drammen
Fylkeskontor, kvinnehirden, Schwenckes gt. 5, Drammen
Fylkeskontor, NSUF, Engene 1 (Rådhuset), Drammen
Fylkeskontor, NSH, Engene 1 (Rådhuset),senere Ø. Torggt. 18, Drammen
Fylkeskontor, NS Faggruppeorganisasjon, Folkets Hus, Drammen
Kretskontor, partiet, Hønefoss og Hallingdal krets, Søndre Torg, Hønefoss
Kretskontor, partiet, Kongsberg krets, Kongsberg
Kretskontor, NSUF, Drafn krets, Øvre Torggt. 18, Drammen
Lagskontor, Drammen lag, Engene 1 (Rådhuset), Drammen
Onnehjelpsleir, Trudvang, Lier
Onnehjelpsleir, Solemoa, Eggedal
Gjennomgangsleirer for frontkjempere: Vikersund og Torpo
Germanske SS, Stormkontor, Engene 1 (Rådhuset), Drammen
Kontrollstasjon for mor og barn, Drammen (gateadr. ikke opplyst)
Kontrollstasjon for mor og barn, Kongsberg
NSK hustellstasjon, Amtmann Bloms gt. 6, Drammen
NSK hjelpesystue, Amtmann Bloms gt. 6, Drammen
Lagskontor, partiet, Øvre Eiker lag, Hokksund

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare mindre grupper. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag. Kretsinndelingen er som følger:

Ringerike og Hallingdal krets:			Kongsberg krets:			Drafn krets:		
Hønefoss	101	4.8	Kongsberg	190	4.1	Sigdal	67	2.9
Hole	51	4.1	Ytre Sandsvær	54	2.8	Krødsherad	112	8.0
Tyristrand*	9	1.0	Øvre Sandsvær	34	2.5	Modum	150	2.2
Norderhov	111	1.7	Flesberg	48	3.4	Øvre Eiker	165	2.6
Ådal	44	2.6	Rollag	30	3.2	Nedre Eiker	127	2.6
Flå	47	5.0	Uvdal	50	5.9	Drammen	630	3.6
Nes	49	3.3	Nore	37	3.4	Lier	371	5.3
Gol	39	2.6				Røyken	82	2.6
Hemsedal*	2	0.2				Hurum	54	1.6
Ål	27	1.1				Skoger	104	1.8
Hol	33	2.0				Sande	100	3.8
						Strømm*	10	1.0
						Svelvik	52	7.2
						Hof	47	3.6
						Botne	77	4.5
						Holmestrand	85	6.4

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Vestfold

Fylkeskontor, alle avdelinger, Kammegt. 4, Tønsberg
Kretskontor Nord-Vestfold, alle avdelinger, Holmestrand
Kretskontor Sør-Vestfold, alle avdelinger, Kammegt. 4, Tønsberg
Kretskontor, alle avdelinger, Stockfletsgt. 4, Sandefjord (kort tid)
Kretskontor, alle avdelinger, Jægersborggt. 11, Larvik (kort tid)
NSUF fylkeskontor, Mastebakke
Unghirdmarinen, hovedbase, Granholmen v/Sandefjord
NSUF hadde eget hus i Sandefjord
NSUF i Larvik, Håkons gt. 39
Permanent landtjenesteleir for gutter, Gjein gård, Andebu
Onnehjelpsleir, Jarlsberg hovedgård
Lagskontor, Storgt. 7, Horten
Hirdmarinen, base, Husø Verft, Tønsberg
Hirdmarinen, base, Orlogshavnen, Horten
Germanske SS, Storm Vestfold, Tønsberg
NSK husstellstasjon, Tønsberg
Fast, årlig stevnested, Borrehaugene

Det var fullt utbygde lag i alle kommuner

Sør-Vestfold krets:			Nord-Vestfold (se under Buskerud, Drafn krets)
Våle	43	2.9	
Borre	39	1.6	
Horten	225	3.2	
Åsgårdsstrand	30	8.1	
Tjømø	72	3.2	
Nøtterøy	195	3.0	
Tønsberg	278	3.6	
Sem	135	2.1	
Ramnes	32	2.0	
Andebu	13	0.8	
Stokke	62	2.1	
Sandar	138	1.6	
Sandefjord	182	4.7	
Tjølling	18	0.7	
Hedrum	49	1.4	
Lardal	41	3.0	
Larvik	178	2.8	
Brunlanes	29	0.9	
Stavern	33	4.7	

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Telemark

Fylkeskontor, de fleste avdelinger, Festiviteten, Skien
Fylkeskontor, Kvinnehirden og NSUF, Telemark Arbeiderblads gård, Skien
Fylkeskontor, NSFO, Parkbiografen, Skien
Rikshirdens sveitkontor, Telemarksgt. 8, Skien
Rikshirdens sveitkontor, Hesselbergs gt. 2, Skien
Rikshirden, Notodden
Kretskontor, Skiensfjorden krets, N. Hjellegt. 2, Skien
Kretskontor, Øst-Telemark krets, Notodden
Kretskontor, Midt-Telemark krets, Bø
Kretskontor, Vest-Telemark krets: Eksisterte, men sted usikkert
Kretskontor, Grenmar krets, Hovedbyen 17, Kragerø
Frontkjemperskoleskole, Kvitsund Folkehøyskole, Kviteseid
Hirdskole, Grenland folkehøyskole, Tveten, Eidanger
Hirdmarinen, base, Iversens båtbyggeri, Kragerø
NSH hvilehjem, Seljord
Kontrollstasjon for mor og barn, Mælagt. 21, Skien
NSK matstellstasjon, Mælagt. 21, Skien
NSK hjelpesystue, Mælagt. 21, Skien
Frivillig arbeidstjenesteleir (1940), Bergsbygda, Eidanger

Det var i 1944 fullt utbygde partilag i alle kommuner unntatt Siljan som var underlagt Gjerpen

Skiensfjorden krets:			Aust-Telemark krets:			Midt-Telemark krets:		
Skien	476	4.8	Notodden	137	4.2	Holla	120	4.8
Porsgrunn	255	4.4	Heddal	91	4.6	Lunde	53	3.3
Brevik	75	5.3	Gransherad	36	4.3	Bø	99	5.2
Stathelle	25	6.3	Hovin	43	8.6	Sauherad	119	5.2
Gjerpen	128	2.1	Tinn	112	2.1	Seljord	76	4.5
Siljan	13	1.9	Hjartdal	30	2.3			
Eidanger	150	4.2						
Bamble	41	1.4						
Solum	112	5.5						
Langesund	55	4.6						
Vest-Telemark krets:			**Grenmar krets:**					
Kviteseid	93	4.9	Kragerø	102	4.0			
Nissedal	73	6.9	Drangedal	52	2.0			
Fyresdal	51	4.6	Sannidal	12	0.8			
Mo	12	1.3	Skåtøy	25	1.2			

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

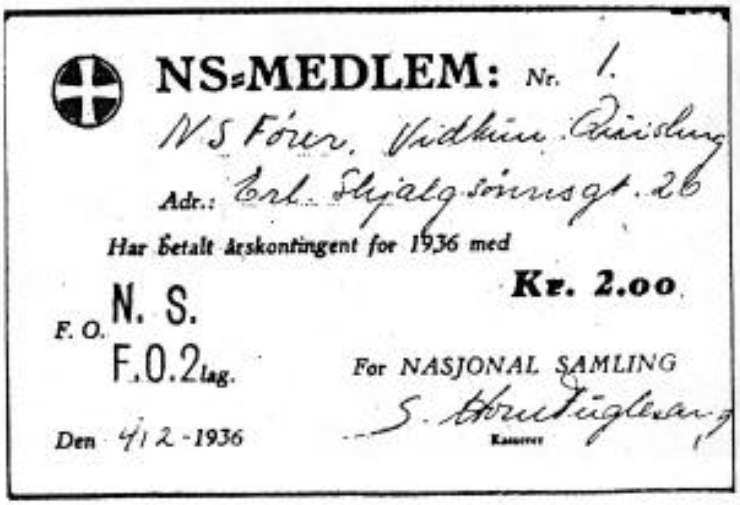
NS-MEDLEM: Nr. 1.
NS Fører. Vidkun Quisling
Adr.: Bærl. Skjalgssønnsgt. 26
Har betalt årskontingent for 1936 med
Kr. 2.00
F. O. N. S.
F.O.2 lag.
For NASJONAL SAMLING
S. Hovetuglesang
Kasserer
Den 4/2-1936

NS i Aust-Agder

Fylkeskontor, alle avdelinger, Sparebankens gård, Tollbodgt., Arendal
Kretskontor, Nedenes krets, alle avdelinger, Rådhuset, Arendal
Lagskontor, Bytingsalen, Grimstad
Lagskontor, Lillesand
Fast stevneplass NSUF: Fevik
Fast møteplass i Arendal: Rådhuset

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare en mindre gruppe. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag

Nedenes krets:			Nedenes krets:		
Risør	29	1.5	Østre Moland*	2	0.3
Søndeled*	6	0.3	Øyestad	17	0.7
Gjerstad	18	1.2	Fjære	43	1.7
Dypvåg*	6	3.4	Grimstad	58	3.9
Tvedestrand	21	3.0	Eide	12	3.0
Flosta*	7	0.7	Landvik*	11	0.9
Holt	26	1.2	Herefoss*	-	-
Vegårdshei*	7	0.6	Froland	15	1.1
Stokken	11	1.0	Mykland*	11	2.8
Tromøy	30	2.0	Tovdal*	9	4.5
Arendal	157	2.3	Gjøvdal*	5	1.7
Hisøy	30	2.0	Åmli	21	1.9

Agderfylkene utgjorde i 1944 en fylkesorganisasjon. Setesdal lå under hele okkupasjonen under fylkes- eller kretskontoret i Kristiansand, selv om det hører til Aust-Agder. Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

Fordeling på yrker blant NS-medlemmene vises i følgende tabell:

Dato	1933-45*	Før 9/4-40	April 1940 eller senere	Riksledelsen
Yrke	%	%	%	%
Bønder	10.5	9.0	10.9	3.6
Lavere private funksjonærer	11.1	15.3	11.2	28.0
Lavere og midlere off. tjenestemenn	3.0	3.3	2.7	3.6
Politi	3.8	1.4	4.0	-
Embetsmenn	1.8	2.2	1.3	-
Lærere	1.6	1.4	1.7	4.0
Teknikere og ingeniører	1.3	3.3	1.2	5.6
Frie yrker	1.2	2.9	1.1	15.2
Kunstnere	0.8	1.2	0.8	5.2
Ledere i privat virksomhet	3.7	8.1	3.6	9.2
Andre forretningsmenn	2.0	3.5	2.2	2.0
Faglærte arbeidere	8.2	7.6	8.5	2.8
Ufaglærte arbeidere	17.3	8.9	18.2	1.6
Tjenere/stuepiker	2.5	0.4	3.7	3.6
Studenter	3.6	4.6	3.7	13.6
Pensjonister	0.8	0.4	0.8	-
Husmødre	17.8	13.5	18.6	2.0
Ingen informasjon	9.2	12.9	5.8	-
Til sammen	100 %	99.9 %	100 %	100 %
	54 651	2 691	49 437	250

* Inkluderer ingen informasjon om innmeldingsdato

Kilde: Tabellen bygger på tabell 7.1 i Jan P. Myklebusts hovedfagsavhandling

NS i Vest-Agder

Fylkeskontor, flere avdelinger, Dronningens gt. 34, Kristiansand
Fylkeskontor, NSK, Dronningens gt. 15, Kristiansand
Fylkeskontor, NSH, Festningsgt. 8, Kristiansand
Kretskontor, alle avdelinger, Dronningens gt. 34, Kristiansand
Kretskontor, St. Elvegt. 11, Mandal
Kretskontor, Flekkefjord
NSUF førerskole, Marnar
Germanske SS, storm Agder, Kristiansand

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare en mindre gruppe. Kommuner med ° har uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag

Kristiansand krets:			Mandal krets:			Flekkefjord krets:		
Kristiansand	409	3.2	Mandal	103	4.4	Flekkefjord	65	4.5
Tveit*	6	0.7	Halse	12	0.7	Hidra*	9	1.0
Randesund*	2	0.3	Holum	19	2.4	Nes*	10	0.7
Oddernes	45	2.2	Øyslebø	9	1.1	Feda*	3	0.6
Vennesla	65	3.3	Laudal	21	4.2	Kvinesdal	16	0.8
Øverbø	23	4.6	Bjelland*	9	1.8	Gyland*	6	0.9
Hægeland*	1	0.2	Grindheim*	3	0.6	Bakke*	12	1.3
Søgne	39	2.4	Åseral°	2	0.3	Fjotland*	5	0.6
Greipstad	13	1.9	Spangereid*	1	0.1	Tonstad	15	3.7
Høvåg	23	2.1	Sør-Audnedal*	8	0.5	Øvre Sirdal*	3	0.7
Vestre Moland	16	1.2	Vigmostad*	2	0.5			
Birkenes*	12	1.1	Konsmo*	1	0.2			
Iveland*	13	2.2	Lista	24	0.8			
Vegusdal	17	2.8	Spind°	1	0.2			
Hornnes	12	1.5	Herad°	-	-			
Evje	19	2.1	Farsund	20	2.0			
Bygland	89	6.1	Austad*	4	0.8			
Hylestad	35	8.3	Lyngdal*	20	1.3			
Valle	115	18.2	Kvås°	1	0.3			
Bykle*	7	2.0	Hægebostad*	-	-			
Finsland	72	13.8	Eiken*	2	0.4			

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

UTMERKELSER

NS HEDERSTEGN
Utføres i gull, sølv og bronse.

FRONTKJEMPER-MERKET
for deltakelse i kampen mot bolsjevismen. Utføres i sølv.

POLITIETS HEDERS-TEGN
for særlig innsats i kampen mot bolsjevismen. Utføres i bronse med solkorset i gull og rødt.

RIKSHIRDENS IDRETTSMERKE
Utføres i 3 grader: bronse, sølv og gull på rød bånd.

NSUFs SKYTTERMERKE

RIKSHIRDENS VERNE-MERKE
Utføres i 3 grader: bronse, sølv og gull.

ISP Institutt for Sammenliknende Politikk
Department of Comparative Politics
Christiegt. 15, N-5007 Bergen, Norway

KODEBOK OG MARGINALFORDELINGER
Erstatningsdirektoratets kortarkiv
RAPPORT NR. 1 1990
STEIN UGELVIK LARSEN

NS-PROSJEKTET

NS i Rogaland

Fylkeskontor for partiet, rikshirden, NSK og NSH: Løkkeveien 8, Stavanger
Fylkeskontor for NSUF og kvinnehirden, Kirkegt. 2, Stavanger
Fylkets presse- og propagandaavdeling, Kirkegt. 1, Stavanger
Kretskontor, partiet, Stavanger krets, Løkkeveien 8, Stavanger
Kretskontor, partiet, Egersund krets, Strandgt. 76, Egersund
Kretskontor, Haugarland krets, Sørhauggt. 114, Haugesund
Lagskontor, Stavanger lag, Løkkeveien 8, Stavanger
Lagskontor, Storhaug lag, Stiftelsesgt. 1, Stavanger
Lagskontor, lag Haugesund Syd, Sørhauggt. 114, Haugesund
Lagskontor, Haugesund Nord, Sørhauggt. 114, Haugesund
Lagskontor, Skåre lag, Gåsland, Skåre
Lagskontor, Sauda lag, E. Hærems hus, Sauda
Fast møtested: Løkkeveien 8, Stavanger
Årlig stevneplass: Ullandshaug (Hafrsfjordstevnet)
Onnehjelpsleir, Randaberg
Onnehjelpsleir, Nærbø
Hirdmarinebase: Sjølyst Slipp, Stavanger
Germanske SS, stormkontor, Kongensgt. (bygningen revet nå)

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare en mindre gruppe. Kommuner merket med ° var uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag

Egersund krets:			Stavanger krets:			Haugaland krets:		
Ogna°	11	1.5	Stavanger	996	3.4	Haugesund	333	3.1
Eigersund (un	82	3.9 nd)	Ekenes	-		Sandeid°	1	0.3
Egersund	9	0.5	Storhaug	-		Vats°	1	0.1
Sokndal*	9	0.5	Madla*	18	2.7	Nedstrand*	9	1.2
Sogndal*	1	-	Strand*	22	1.1	Tysvær°	3	0.3
Helleland*	7	1.1	Kvitsøy°	1	0.3	Skjold*	13	1.1
Heskestad*	3	0.6	Mosterøy°	-	-	Skåre*	31	1.6
Lund	23	2.3	Rennesøy°	-	-	Torvastad*	5	0.4
Bjerkreim°	5	0.6	Hetland	149	2.9	Avaldsnes*	22	1.1
			Sandnes	39	1.9	Åkra*	13	0.7
			Time	43	2.0	Kopervik°	6	0.7
			Klepp	22	1.1	Skudenes	9	0.6
			Sola*	15	0.8	Skudeneshamn*	19	2.7
			Nærbø*	12	0.9	Bokn°	6	1.5
			Varhaug°	8	0.6	Utsira°	-	-
			Høyland	57	1.3	Stangaland°	10	1.1
			Gjestal°	1	0.1	Sauda	72	3.0
			Høle°	3	0.5	Sand*	7	1.0
			Forsand°	1	0.1	Suldal°	2	0.2
			Randaberg	32	4.0	Imsland°	1	0.3
			Jelsa*	7	0.9	Vikedal*	7	1.2
			Hjelmeland	-	-			
			Fister°	1	0.2			
			Finnøy°	1	0.1			
			Stjernarøy°	2	0.4			
			Årdal°	4	0.8			
			Erfjord°	3	1.0			

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Hordaland

Fylkeskontor, de fleste avdelinger, Chr. Michelsens gt. 4 (Fylkeskontor også i Markveien 4)
Fylkeskontor NSK og kvinnehirden, Torvgt. 1 D, Bergen
Fylkeskontor, NSFO, Engen 29, Bergen
Fylkeskontor, NSH, Domkirkegt. 6 A, Bergen
NS Riksdepot, avd. Bergen, Chr. Michelsens gt. 4
NSUF dagsenter, Små-Ulrikken kafé, Kaigaten
NSUF leirplasser: Os og Mjølfjell
Kontrollstasjon for mor og barn: Chr. Michelsens gt. 11, Bergen
Lagkontor, Nygård lag, Nygårdsgaten 33, Bergen
Hirdmarinebase: Strømme verft, Nordåsvannet, Bergen
Germanske SS, Storm Hordaland, Bergen

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare en mindre gruppe. Kommuner merket med ° var uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag

Bergen krets:	Hordaland krets:			Hordaland krets:		
Ytre Sandviken	Kvinnherad*	23	0.7	Modalen°	-	-
Sandviken	Skånevik*	12	0.7	Hamre*	8	0.5
Domkirken	Etne	30	2.3	Åsane	32	1.7
Nordnes	Fjelberg*	3	0.3	Alversund	12	1.2
Sentrum	Ølen*	3	0.3	Meland*	-	-
Møhlenpris	Vikebygd*	2	0.3	Herdla*	5	0.2
Nygård	Sveio*	1	0.1	Hjelme*	2	0.4
Kronstad	Valestrand°	-	-	Manger*	-	-
Solheim	Moster°	2	0.3	Hordabø°	-	-
Haukeland	Bømlo°	-	-	Sæbø°	2	0.3
Kalfaret	Bremsnes°	4	0.2	Lindås	12	0.5
	Stord	15	0.6	Austrheim°	2	0.1
	Fitjar*	2	0.1	Masfjorden*	6	0.5
	Tysnes*	12	0.4	Røldal*	2	0.4
	Fusa*	6	0.8	Odda	53	1.2
	Hålandsdal°	2	0.5	Ullensvang	34	2.6
	Strandvik*	7	0.6	Kinsarvik*	12	0.9
	Os	24	1.1	Eidsfjord*	12	1.7
	Samnanger	14	1.0	Ulvik	26	2.9
	Fana	212	2.3	Granvin	11	1.6
	Austevoll°	3	0.2	Kvam	24	0.9
	Sund*	7	0.4	Jondal*	9	0.8
	Fjell	16	0.6	Strandebarm*	2	0.2
	Askøy	31	0.8	Varaldsøy*	12	2.4
	Laksevåg	87	1.2	Evanger*	7	0.7
	Haus	24	0.7	Voss	69	1.4
	Bruvik	37	1.3	Vossestrand*		
	Hosanger*	10	0.7			

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936. Medlemstallet i Bergen var 1562 som utgjør 2.4% av de stemmeberettigede.

NS i Sogn og Fjordane

Fylkeskontor, alle avdelinger, Kloumans Allé, Høyanger
Fylkeskontor NSH, Førde

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare en mindre gruppe. Kommuner med ° var uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag

Jostedal*	2	0.4	Jøster*	3	0.2
Luster	18	1.0	Førde	25	1.5
Hafslo*	7	0.4	Nausdal*	12	0.9
Årdal	32	3.5	Vevring°	-	-
Lærdal*	6	0.5	Kinn*	2	0.1
Borgund°	5	1.2	Bru*	4	0.5
Sogndal*	4	0.2	Eikefjord*	5	0.9
Aurland*	11	0.7	Bremanger*	9	0.5
Leikanger	19	1.3	Florø*	12	1.3
Balestrand*	4	0.3	Selje*	5	0.2
Vik	48	2.3	Sør-Vågsøy*	13	0.9
Kyrkjebø	40	1.6	Nord-Vågsøy*	3	0.5
Lavik*	4	0.6	Davik*	11	0.5
Brekke°	-	-	Eid	17	0.8
Gulen*	7	0.4	Hornindal*	10	1.0
Solund*	9	0.9	Gloppen*	4	0.2
Hyllestad*	7	0.5	Breim*	5	0.5
Askvoll*	5	0.3	Innvik°	2	0.1
Fjaler	17	0.7	Stryn	31	1.9
Gaular	16	0.8			

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Møre og Romsdal

Fylkeskontor, alle avdelinger, Molde
Fylkeskontor, alle avdelinger: Løvenvolds gt. 1, Ålesund (to siste år under okkupasjonen)
Kretskontor, alle avdelinger, Kristiansund
Kretskontor, alle avdelinger unntatt NSUF, Kipperviksgt. 10, Ålesund
Kretskontor NSUF, Skaregt. 14, Ålesund
Hirdmarinebase: Fyllingen slipp, Ålesund
Minnesmerke over minister Gulbrand Lunde: Våge ved Romsdalsfjorden (revet ned av Hjemmefronten i 1945)

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare en mindre gruppe. Kommuner med ° var uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag

Sunnmøre krets:			Romsdal og Nordmøre krets:		
Ålesund	330	2.9	Sunndal	39	3.7
Vanylven*	9	0.8	Stangvik	68	5.2
Syvde*	4	0.6	Surnadal	33	1.7
Sande*	13	0.9	Tingvoll	49	2.6
Rovde*	6	1.3	Valsøyfjord	7	0.9
Herøy	15	0.5	Tustna	13	1.3
Ulstein°	2	0.1	Aure*	13	0.9
Hareid*	13	0.9	Smøla	-	-
Vartdal*	4	0.8	Frei*	3	0.4
Volda	27	1.0	Kristiansund	133	1.5
Dalsfjord°	3	0.5	Averøya	-	-
Ørsta	25	1.1	Gjemnes	7	1.4
Hjørundfjord	22	2.0	Nesset*	8	0.7
Sunnylven	17	1.7	Bolsøy	49	1.6
Norddal	16	1.1	Molde	123	5.7
Stranda*	5	0.5	Fræna	34	2.0
Stordal*	1	0.2	Sund	-	-
Sykkylven	19	1.2	Veøy	19	1.4
Ørskog	13	1.1	Åndalsnes	-	-
Skodje*	7	0.7	Vestnes	32	1.7
Vatne*	3	0.3			
Borgund	58	1.1			
Giske°	2	0.2			
Vigra°	2	0.3			
Haram	13	0.6			

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Sør-Trøndelag

Fylkeskontor, partiet, Dronningens gt. 12, Trondheim
Rikshirden, 2. hirdfordeling, Munkegt. 2, Trondheim
Rikshirden, fylkingskontoret, Kjøpmannsgt. 40, Trondheim
Fylkeskontor NSK, Dronningens gt. 12, Trondheim
Fylkeskontor kvinnehirden, Dronningens gt. 12, Trondheim
Fylkeskontor, NSUF, Ths. Angells gt. 10 B, Trondheim
Fylkeskontor, NSH, Munkegt. 17, Trondheim
Fylkeskontor, NSH, Dronningens gt. 18, Trondheim (kortere tid)
Kretskontor, partiet, Trondheims krets, Olav Trygvasons gt. 19, Trondheim
Kretskontor, partiet, Selbu krets, Selbustrand
Kretskontor, partiet, Trondheim landkrets, O. Trygvasons gt. 19, Trondheim
Kretskontor, partiet, Støren krets, Støren
Kretskontor, partiet, Orkdal krets, Orkanger
Kretskontor, partiet, Oppdal krets, Oppdal
Kretskontor, partiet, Røros krets, Røros
Kretskontor, partiet, Nordre Fosen, Indre Bjugn
Kretskontor, partiet, Søndre Fosen, Dronningens gt. 12, Trondheim
Lagkontor, partiet, Ila lag, Ilevollen 11, Trondheim
Lagkontor, partiet, Øya og Midtbyen lag, Søndre gt. 5, Trondheim
Lagkontor, partiet, Bispehaugen lag, Innherredsveien 86, Trondheim
Lagkontor, partiet, Lademoen lag, Mellomveien 10, Trondheim
NS faggruppeorganisasjon, Olav Trygvasons gt. 5, Trondheim
Hirdforlegninger: Singsaker skole og Fossestuen, Trondheim
Frontkjemperkontor, Dronningens gt. 12, Trondheim
Hirdmarinebase, Sanden, Trondheim
Germanske SS Norge, Stormkontor, Olav Trygvasons gt. 21, Trondheim
Kontrollstasjon for mor og barn, Munkegt. 17, Trondheim

I de kommuner som er merket med * var i 1944 bare en mindre gruppe. Kommuner med ° var uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt ut utbygde partilag

Trondheim bykrets:			Trondheim landkrets:			Røros krets:			Støren krets:		
Ila			Bynesset	18	1.7	Røros Bergstad	69	4.6	Singsås*	78	7.1
Øya og Midtbyen			Leinstrand	60	5.4	Røros Landsogn*	7	1.7	Budal*	5	1.4
Singsaker			Strinda	398	3.8	Glomås*	7	1.2	Støren	46	3.3
Bispehaugen			Malvik	57	2.8	Brekken*	8	1.3	Soknedal	32	2.7
Lademoen			Klæbu*	6	0.8	Ålen*	11	0.7	Horg	26	1.9
			Tiller	10	1.6	Holtålen°	66	11.0	Holonda*	6	0.9
									Flå*	8	1.8
									Melhus	49	2.7
Orkdal krets:			**Oppdal krets:**			**Nordre Fosen krets:**			**Søndre Fosen krets:**		
Orkanger	31	2.2	Rennebu*	10	0.7	Osen*	11	1.2	Sør-Frøya°	2	0.1
Orkdal*	16	0.7	Opdal	95	3.5	Roan*	8	0.7	Nord-Frøya*	22	0.9
Orkland*	12	1.1				Stoksund*	6	0.8	Hitra*	9	1.0
Meldal	34	1.1				Åfjord	13	0.8	Kvernvær*	2	0.7
Skaun*	8	1.0	**Selbu krets:**			Jøssund*	9	0.9	Fillan*	5	0.5
Børsa	30	3.5	Selbu	56	2.1	Nes*	19	3.0	Sandstad*	4	0.7
Geitastrand*	6	1.6	Tydal*	3	0.6	Bjugn	21	3.0	Heim*	9	1.0
Buvik*	8	1.5				Stjørna	37	2.5	Hemne	20	1.7
						Agdenes*	10	1.3	Snilfjord*	2	0.5
						Ørland	45	2.1	Vinje*	14	3.3
						Rissa	34	1.9			
						Lensvik	17	2.8			
						Stadsbygd	39	3.5			

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936. Medlemstall for Trondheim: 1840 (5.3%).

NS i Nord-Trøndelag

Fylkeskontor, partiet og alle underavdelinger: Den gamle skogskolen, Furuskogen, Steinkjer
Kretskontor, partiet, Stjørdal krets, Stjørdal
Kretskontor, partiet, Inderøy krets, Steinkjer
Kretskontor, partiet, Namdalen krets, Namsos
Årlig stevne og leirplass: Stiklestad
Førerskole, alle avdelinger, Bakketun, Verdal
Statsgymnas II: Sakshaug
Fast landtjenesteleir for jenter: Snåsa
Onnehjelpsleir for gutter: Duun, Grong
Onnehjelpsleir for jenter: Hembre gård, Hegra
NSUFs omsorgskontor for frontkjempere: Jørstad
Hirdmarinebase, Småland, Frosta
NS reiste Olavsstøtten på Stiklestad. Senere revet ned
Germanske SS Norge, stormkontor: Steinkjer

I de kommuner som er merket med * var det bare en mindre gruppe. Kommuner med ° var uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag

Stjørdal krets:			Inderøy krets:			Namdalen krets:		
Meråker°	18	1.1	Verdal	157	3.8	Nordli*	19	3.6
Hegra	88	5.5	Frol	96	6.0	Sørli*	1	0.2
Skatval	102	9.6	Levanger	115	11.2	Grong	58	4.8
Stjørdal	125	5.4	Ytterøy*	3	0.6	Harran*	3	0.4
Lånke*	23	2.7	Mosvik°	2	0.3	Namsskogan*	11	1.1
Leksvik	45	2.7	Verran*	20	1.9	Røyrvik*	8	3.3
Frosta	39	2.3	Inderøy	89	5.2	Høylandet*	23	3.3
Åsen°	6	0.5	Røra	5	1.0	Overhalla*	55	3.1
Skogn*	34	1.6	Sandvollan	12	2.8	Namsos	137	6.2
			Sparbu	62	3.4	Vemundvik*	5	0.8
			Ogndal*	13	1.4	Klinga*	29	2.4
			Steinkjer	103	6.0	Otterøy*	6	0.6
			Egge	72	6.5	Fosnes*	9	1.3
			Stod*	2	0.3	Flatanger*	3	0.3
			Kvam	33	4.6	Nærøy*	5	0.4
			Beitstad	147	11.9	Vikna	26	1.2
			Malm	24	4.0	Leka°	2	0.3
			Namdalseid*	28	4.5	Gravvik*	7	1.2
			Snåsa	125	7.4	Kolvereid*	19	1.4
						Foldereid*	6	1.0

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Nordland

Fylkeskontor, de fleste avdelinger, Den gamle Odd Fellow-bygn., Bodø
Fylkeskontor, partiet, Fiskerimuseet, Bodø (kortere tid)
Rikshirden, fylking I/6, Svolvær
Fylkeskontor, NSUF, Reinåsgt., Bodø
Kretskontor, alle avdelinger, Narvik
Onnehjelpsleirer: Beiarn, Bertnes, Fauske samt en vinterleir i Sulitjelma

I de kommuner som er merket med * var det i 1944 bare mindre grupper. Kommuner med ° var uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt utbygd partilag. Kretsinndelingen er fra 1942:

Søndre Helgeland krets:			Vefsna krets:			Rana krets:			Midtre Helgeland krets:			Nordre Helgeland		
Bindal	14	0.9	Vefsn*	2	0.1	Hemnes	26	3.7	Tjøtta*	7	0.5	Lurøy*	6	0.4
Sømna*	3	0.2	Mosjøen	37	2.6	Sør-Rana*	13	1.3	Alstahaug*	6	0.7	Rødøy	20	1.2
Brønnøy	39	2.4	Drevja*	3	0.5	Mo	65	8.1	Stamnes	48	3.7	Meløy	71	2.7
Vega*	9	0.6	Grane	22	1.5	Elsfjord	12	2.4	Leirfjord*	7	0.6	Træna*	3	0.8
Velfjord°	1	0.1	Hattfjelldal	14	1.7	Korgen*	8	0.9	Herøy*	8	0.5			
Vevelstad°	5	0.8				Nord-Rana	12	0.4	Nordvik	13	1.6			
Brønnøysun	62	9.0							Dønnes	24	2.8			
									Nesna	47	2.5			
Salten krets:			**Ofoten krets:**			**Lofoten krets:**			**Vestrålen krets:**					
Bodø	209	6.0	Narvik	202	3.6	Vågan	59	2.2	Hadsel	57	1.1			
Gildeskål*	14	0.6	Ankenes	36	1.5	Gimsøy*	1	0.1	Bø	28	1.0			
Beiarn	44	3.7	Evenes*	19	1.6	Borge	15	0.6	Øksnes*	8	0.5			
Bodin	71	2.0	Ballangen	26	1.3	Valberg°	-	-	Langenes*	7	0.9			
Skjerstad*	11	1.0	Hamarøy*	7	0.4	Buksnes*	22	1.1	Sortland	33	1.2			
Fauske	67	1.6	Tysfjord*	7	0.3	Hol	9	0.6	Dverberg*	4	0.4			
Saltdal	31	1.3	Lødingen*	8	0.4	Moskenes	8	0.9	Bjørnskinn°	4	0.4			
Sørfold	14	0.8	Tjeldsund	3	0.4	Flakstad	22	2.4	Andenes	38	2.7			
Nordfold*	8	0.9	Steigen	27	2.3	Værøy*	5	1.0						
Kjerringøy*	3	0.7	Leiranger*	5	0.7	Rost°	2	0.5						
						Svolvær	66	3.9						

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Troms

Fylkeskontor, partiet, Conr. Holmboes vei 20, Tromsø
Fylkeskontor, NSUF, Storgt. 97, Tromsø
Rikshirden, Fr. Langes gt. 14, Tromsø
Kretskontor, alle avdelinger, Harstad
Jentehirdlederkurs, Kåfjord husmorskole
Hirdmarinen, Storgt. 59, Tromsø

I kommuner merket med * var det i 1944 bare en mindre gruppe. Kommuner med ° var uten organisasjon. I de øvrige kommuner var det fullt utbygd partilag. Kretsinndelingen er fra 1942:

Harstad krets:			Tromsø krets:		
Harstad	121	5.0	Tromsø	315	5.0
Kvæfjord*	10	0.5	Hillesøy*	15	1.3
Trondenes*	8	0.4	Lenvik	36	1.0
Sandtorg	5	0.2	Målselv	60	2.7
Bjarkøy*	5	0.5	Øverbygd°	-	-
Ibestad*	8	0.8	Bardu*	30	2.9
Andørja*	1	0.1	Malangen*	7	0.6
Salangen*	11	0.7	Balsfjord	75	3.1
Dyrøy*	7	0.6	Tromsøysund	56	1.3
Sørreisa*	17	1.3	Ullsfjord*	5	0.5
Tranøy*	15	1.3	Helgøy*	16	2.0
Berg*	4	0.6	Karlsøy*	6	0.4
Torsken*	13	1.3	Storfjord*	4	0.4
Skånland*	6	0.4	Lyngen*	32	2.7
Astafjord*	1	0.2	Skjervøy*	21	1.1
Gratangen*	7	0.6	Nordreisa*	15	1.5
Lavangen*	5	0.5	Kvænangen	18	1.6

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

NS i Finnmark

Fylkeskontor, alle avdelinger, Fylkesgården, Vadsø
Kretskontor, alle avdelinger, Hammerfest
Fylkeskontor NSK, Kongens gt. 19, Kirkenes
Vardø hadde lagskontor

I kommuner merket med * var det i 1944 bare mindre grupper. I de øvrige kommuner var det fullt utbygde partilag

Vest-Finnmark krets:			Øst-Finnmark krets:		
Hammerfest	119	5.4	Vadsø	79	7.2
Kautokeino	11	1.8	Vardø by	116	5.4
Alta	46	2.5	Lebesby	14	1.2
Talvik	15	0.9	Tana	54	5.4
Loppa	20	2.0	Gamvik	49	5.4
Hasvik*	8	1.0	Berlevåg	61	6.8
Sørøysund	8	0.8	Nesseby	12	1.9
Kvalsund	20	2.5	Polmak	15	4.2
Måsøy	46	3.3	Nord-Varanger	25	3.0
Kjelvik	-	-	Sør-Varanger	213	4.9
Kistrand	14	1.0	Vardø herred	-	-
Karasjok*	7	1.1			

Det oppgitte prosenttall for hver kommune forteller hvor mange prosent medlemstallet utgjør av kommunens antall stemmeberettigede ved Stortingsvalget i 1936.

Den geografiske fordeling av Nasjonal Samlings medlemmer

Selv om Nasjonal Samlings medlemstall var langt større under okkupasjonen enn i tredveårene — det steg fra to-tre tusen i 1939 til godt over førti tusen — så var den geografiske fordelingen av medlemmene relativt stabil.

Et markert trekk er at Nasjonal Samlings sto ganske sterkt i de konfliktområder der klassemotsetningene hadde vært særlig dramatiske i tyve- og tredveårene. Det gjaldt spesielt distrikter som Hadeland og Land, Nordre Solør og Østerdalen, inklusiv Trysil og ikke minst Skiensfjorden. Dette var deler av landet der man til tider fryktet væpnet kommunistisk opprør, og hvor det enkelte steder faktisk kom til skyting. Øst-Finnmark med de mange sovjetsympatisører var også et relativt sterkt NS-område.

Valgsamarbeid med Bygdefolkets Krisehjelp

En annen ting man skal være oppmerksom på, er Nasjonal Samlings valgsamarbeid med Bygdefolkets Krisehjelp ved stortingsvalget i 1933. Krisehjelpen var en protestbevegelse mot de mange tvangsauksjoner som rammet bøndene i tyve- og tredveårene. Felleslisten samlet i en del bygder et betydelig antall stemmer i 1933, men mange falt fra da NS stilte liste alene ved stortingsvalget i 1936. Det var imidlertid tegn som tyder på at BK-sympatisører er kommet tilbake til NS i betydelig antall under okkupasjonen. Det er særlig tydelig i Valdres, indre Telemark og Setesdalen.

NS hadde styrke i byene

I de største byene hadde NS et ganske godt fotfeste. I Oslo var det selv i de for NS vanskeligste år (1937–38) betydelig oppslutning om NS-arrangementer. Trondheim var en solid NS-bastion sammenhengende fra 1933 til 1945. Stavanger hadde en topp ved kommunevalget i 1934 (2558 stemmer). Senere hevdet man seg ikke like godt, men partiet hadde like fullt en solid posisjon der. Det samme kan sies om nabobyen Haugesund. Det forunderlige er at mange av bygdene omkring disse byer var blant de svakeste i landet. Bergen hadde en solid periode i 1933–37, men indre strid i lokalpartiet førte til sterkt redusert aktivitet inntil virksomheten blomstret opp igjen fra 1940 og utover. Det kan i det hele tatt sies at NS hadde et rimelig godt tak på de fleste byer. Særlig sterkt stod NS i Drøbak, Kongsvinger, Gjøvik, Levanger, Mo i Rana, Bodø og Vadsø.

Under okkupasjonen bodde over en fjerdedel av alle NS-medlemmer, dvs. rundt 12 000, i Oslo og Aker. Man skal imidlertid være oppmerksom på at NS kalte inn mange av sine beste krefter på andre kanter av landet for å besette posisjoner i sentralforvaltningen, i riksledelsen og de forskjellige landsledelser.

NS var svak i Vestlandsbygdene

Enkelte steder der partiet oppnådde spesielt gode resultater, kunne det skyldes spesielt godt ansette mennesker. Det gjaldt f.eks. i Langesund, der NS i 1936 oppnådde sitt beste valgresultat, ca. 12% av stemmene.

At NS hadde vanskeligheter med å bryte igjennom i bygdene på Vestlandet og i Nordland og Troms, skyldes sikkert for en del at Samfundspartiet hadde okkupert rollen som protestbevegelse der.

Ellers kan man som en generell, men ikke unntaksfri regel si, at NS stod sterkest der de dengang marxistiske partier hadde sin største styrke, og var svakest der marxistene hadde vanskeligst for å hevde seg.

Protestbevegelsene Samfundspartiet og Nasjonal Samling i 1936

Hvis man i tredveårene ønsket å ta avstand fra de etablerte og tradisjonelle partier, hadde man to muligheter. Man fikk enten stemme på Samfundspartiet eller Nasjonal Samling. Så forskjellige som de to partier enn var, så samlet de begge opp den tids proteststemmer.

Samfundspartiet

Norsk politisk parti, opptrådde første gang ved stortingsvalget 1933, da partiets leder B. Bybwad Brochmann ble valgt til stortingsrepresentant fra Bergen. Han utformet også partiets noe uklare idelogi, som var sterkt preget av den alminnelige reaksjon mot de ulykkelige samfunnstilstander som fulgte den økonomiske krisen i 1930-årene. Partiet kom aldri til å spille noen betydelig politisk rolle.

Vedlagt følger en tabell over de to partiers valgresultater i de forskjellige fylker og i noen byer ved stortingsvalget i 1936. Den viser ganske interessante trekk. Med få unntak er det ene partiet svakt der det annet

er sterkt. Nasjonal Samling står betydelig sterkere enn Samfundspartiet i Østfold, Oslo, Akershus, Hedmark, Oppland og Buskerud. Vestfold er et avvik idet partiene er temmelig nøyaktig like sterke. I Telemark hevder Samfundspartiet seg litt sterkere enn i de øvrige Østlandsfylker, men har likevel mindre enn halvdelen av Nasjonal Samlings stemmetall. I Aust-Agder landkrets (likedan som i byvalgkretsen i Hedmark/Oppland) stilte Samfundspartiet ikke liste, men resultatet i de tre byene viser at partiet sto meget svakt i dette fylket. Fra og med Vest-Agder er Samfundspartiet større enn NS, men ikke så veldig mye større i Vest-Agder. Samfundspartiet er meget sterkt i Hordaland, Møre og Romsdal, Nordland og Troms.

NS og Samfundspartiet på de samme beitemarker

Selv om den samlede prosent av proteststemmer varierer en god del fra fylke til fylke, er det nesten alle steder en del interessante trekk ved forholdet mellom de to partiene. Selv om proteststemmene i Bergen med Fana utgjør 14,1% mot 4,5% i Oslo med Aker, så er forholdet mellom partiene nesten akkurat det samme, bare med motsatt fortegn. Samtidig kan man se at forholdet mellom partiene, stadig med motsatt fortegn, er i store trekk like når man sammenligner Østlandsfylkene på den ene side med Hordaland, Sogn og Fjordane og Trøndelagsfylkene på den andre. Derimot har NS en noe sterkere stilling i forhold til Samfundspartiet i Vest-Agder og Finnmark. Alle disse trekk tilsammen gjør det naturlig å trekke den slutning at de nevnte partier langt på vei ernærte seg av de samme beitemarker. Det var da heller ikke så rent få Samfundspartifolk som sluttet seg til NS under okkupasjonen.

Samfundspartiets og Nasjonal Samlings resultater ved valget i 1936

Fylke/by	SaP	NS	Totalt	SaP/NS	NS/SaP
Østfold	0,6	1,8	2,4	36,7	
Oslo	0,8	3,7	4,5	20,1	
Akershus	0,6	2,7	3,3	23,0	
Hedmark	1,1	3,2	4,3	35,8	
Oppland	1,0	3,0	4,0	31,5	
Buskerud	0,4	1,3	1,7	33,5	
Vestfold	1,1	1,1	2,2		98,3
Telemark	1,2	2,6	3,8	46,1	
Aust-Agder	0,1	1,5	1,6	5,4	
Vest-Agder	0,9	0,6	1,5		66,4
Rogaland	5,4	1,9	7,3		35,5
Hordaland	8,0	1,4	9,4		17,0
Sogn og Fjordane	1,8	0,3	2,1		17,0
Møre og Romsdal	7,1	0,3	7,4		5,5
Sør-Trøndelag	3,0	1,1	4,1		38,0
Nord-Trøndelag	2,5	0,6	3,1		24,4
Nordland	10,1	0,6	10,7		15,6
Troms	11,7	0,4	12,1		3,4
Finnmark	3,1	1,6	4,7		50,7
Hele landet	45 109	26 577	71 686		
Prosent	3,1	1,6	4,9		59,0
Oslo med Aker	0,7	3,7	4,4	19,3	
Drammen	0,6	1,4	2,0	44,3	
Skien	0,8	2,8	3,6	28,7	
Arendal	0,4	4,3	4,7	9,5	
Kristiansand	1,7	1,0	2,7		58,9
Stavanger	7,3	3,5	10,8		47,8
Bergen med Fana	11,9	2,2	14,1		18,4
Trondheim	5,2	2,2	7,4		41,8
Byene totalt	16 253	12 426	38 679		
Prosent	3,6	2,7	6,3		76,5

Sluttord

Selv om dette arbeide i stor grad er bassert på skriflige kilder, bygger den også på et dusin menneskers erindring om noe som ligger femti år tilbake. Det ville derfor være et under om det ikke har sneket seg inn en og annen feil.

Nasjonal Samling er antagelig det mest gjennomanalyserte parti i verden, noe som først og fremst skyldes at alle partiets medlemmer ble siktet og straffet for sitt medlemskap. Slik finnes det store mengder opplysninger om disse mennesker. Men selv om altså svært mye forskning er utført tidligere, håper vi at dette hefte har tilført vår viten om Nasjonal Samling noe. Ihvertfall gir det opplysninger om et partiapparat som etter norske forhold må sies å være temmelig omfattende.